

ЦИЛЈВА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 круна до године 6 круна.
За све остале земље годишње 20 франана у злату, на по године 10 франана у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштанском упутницом, само и неопредмелно администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Вељку Рамадановићу, К. Ц. агенту у Нотор.

Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јарговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

ПРАВИЛА И УПУСТВА
ЗА
ИЗВРШЕЊЕ ПОПИСА СТАНОВНИШТВА И
ДОМАЋЕ СТОКЕ

Опште одредбе.

Члан 1.

На дан 31. децембра ове године извршиће се у цијелој земљи попис становништва и домаће стоке. Овај ће попис извршити капетанске власти, а уз помоћ учитеља, свештеника и нарочитих пописивача, који ће се у своје вријеме одредити.

Члан 2.

У свакој вароши, селу и засеоку пописаће се горњег дана сви становници, који у том мјесту *стално* живе, на ма се ко од њих тога дана и не десио ту, по негдје на другом мјесту, ма каквим послом и узроком, на пр.: у војсци, у школи, на занату, у приватној служби, у болници, на путу (у земљи или иностранству), у затвору и т. д.

Чиновници свију струка пописују се у мјесту, у коме су на служби. Тако исто пописаће се и сви они, који се у ком мјесту привремено затеку до пола ноћи 31. децембра, ма откуд они били, и ма којим послом и узроком у то мјесто и на најкраће вријеме ту дошли. *Према овоме у сваком мјесту пописује се и јавно и фактично становништво*, т. ј. и оно, које ту станује и оно, које се ту пађе.

Они, који се тога дана не десе у мјесту свог сталног пребивања, него у ком другом мјесту у Црној Гори, по ма каквом послу, биће пописани и у мјесту сталног пребивања и у мјесту гдје се буду бавили за краће или дуже вријеме, на пр.: у војсци, у школи, на занату, на робији, у истражњоми и другом затвору и т. д.

Уз попис становништва пописаће се одмах и домаћа стока, какву и колико је ко буде имао до по ноћи 31. децембра. Државна стока пописаће се код надлештава, војних команди и завода, које њоме рукују.

У исто вријеме пописаће се *број домова (кућа)*.

Члан 3.

Пописом увијем треба да се тачно зна становништво, које се затече до по ноћи 31. децембра, а исто тако број стоке и домова. Да би се то тачније извршило капетански ће судови подијелити своје капетаније на *пописне кругове* тако, да у једном пописном кругу не буде више од 150. ни мање од 50. домова; но у брдским крајевима и другим тешко пролазним мјестима може се овај број свести и на мању мјеру. За сваки такав круг наћи ће капетански суд по једног вичног, добро писменог пописивача, који ће попис извршити.

Пописни кругови морају се одредити најдаље до 1. септембра ове године. При одређивању броја домова за поједине кругове, судови су дужни узимати у обзир, колико су домови удаљени или раштркани, као и друге препреке, које би отежавале попис, па према томе да не одређују пописне кругове, много веће од 50. домова, гдје су раштркани. У варошима, пак, нарочито у Подгорици, Бару и др., кад се одређују пописни кругови, треба узимати у обзир не само број домова, него и број породица у њима.

У сваком, пак, случају пописни кругови морају бити тачно обиљежени, како се не би догодило, да неки дом остане неуписан или да га упишу два пописивача.

Члан 4.

Чим се одреде пописни кругови капетански ће судови одмах наћи и одредити пописиваче за све те кругове и о томе извјестити преко обласне управе статистику Министарства Унутрашњих Дјела.

Пописивачи за сваки пописни круг морају бити одређени најдаље до *краја мјесеца септембра*.

Члан 5.

Гдје капетански судови не би могли наћи потребан број пописивача, у својој капетанији, они ће се, најдаље до 10. септембра, обратити својој обл. управи, а ова ће то доставити Министарству.

Члан 6.

Кад се тако у свијема мјестима одреде сви пописивачи, поднијеће поједини капетански судови спискове својих пописивача обласним управама најдаље до 1. октобра, а ове ће их са својим мишљењем доставити Министарству Унутрашњих Дјела најдаље до 10. октобра.

Из ових спискова треба да се види како су пописни кругови подијелени и за који је и колики круг поименце пописивач одређен.

Члан 7.

Сви пописивачи морају бити у својим одређеним мјестима 27. децембра у вече, како ће се моћи 28. одмах упознати са својим пописним круговима и проучити ова правила и упуства о извршењу пописа.

Члан 8.

Лица, која се употребе за пописиваче ван мјеста свога становања, добиће накнаду по закону о дневним и подвозним трошковима.

Члан 9.

Пописивање ће се вршити *пописним листама* по образцу А, који се овдје под ./. прилаже. Од ових пописних листа послаће Статистички Одјел овога Министарства обласним управама потребан број за све капетаније.

Уз пописне листе послаће се за пописиваче и потребан број *контролних спискова* по образцу Б, под ./. Пописивачи ће добити од капетанских судовоа потребан број пописних листа и контролних спискова. Свакоме пописивачу мора општински суд дати и *правила за извршење пописа*.

Члан 10.

У колико би капетанским судовима био нејасан овај рад, они су дужни за упуства и објашњења обратити се одмах статистичком одјелу подручног ми Министарства.

Члан 11.

За сваку поједину породицу, као и за сваког појединца, који има своју самосталну радњу и живи одвојено од своје задруге, одређује се по једна пописна листа, у коју ће пописивач пописати лица и домаћу стоку, а поред тога и површину земље, ако је дотична породица, задруга или појединац има.

Но за породице и задруге с већим бројем лица — чељади, даваће се и *по две*, а по потреби и *више листа*, које ће, ма колико их се за једну породицу и задругу, дало, све бити означене *једним истим бројем* контролног списка, а редни бројеви пописне листе продужаваће се с једне на другу, трећу итд. листу. Исто тако болесници једне болнице, ђаци једне школе (интерната), војници једне команде (чете, батерије итд.), путници једне гостионице, осуђеници једног затвора и притвореници једног надлештва, пописиваће се редом у *једној* пописној листи или у онолико листа, колико их треба да се сви попишу; но све те листе биће означене једним истим бројем контролног списка.

Војнике у војним становима и пограничне страже пописиваће у пописне листе *саме војне власти*, којима ће Министарство војно дати потребну количину листа преко најстаријег војничког старешине у мјесту.

Старешине војних надлештава, установа и завода пописаће сва лица, која у тим командама, надлештвима, установама и заводима *стално пребивају*, на начин како се и остали становници пописују. Према томе пописаће се у пописну листу сви војници, који једној команди стално припадају. За сваког војника, који припада команди, а не буде на лицу на дан 31. децембра, забиљежиће се у 16. рубрику пописне листе гдје се налази.

Официри стојеће војске, који су на сталној служби, пописују се код својих

кућа, као и остали грађани, ако стално не станују у војном стану.

Члан 12.

Сваки старешина задруге или куће, радње, мора уписати не само свој пород и остале сроднике, који с њим у заједници живе, него и сва друга лица, која су *код њега на стану*, било као обичне слуге, калфе, руковоаци радња, књиговође и томе слично, било као ђаци на стану и храни, било да се држе у кући из милостиње; но за сва ова лица, која нијесу чланови породице, мора се назначити: шта судомашину и мјесто одакле су. Ако, пак, које од наведених лица, као што су руковоаци радња, књиговође и др., не би становали у кући газде, код кога служе, онда добијају засебну пописну листу и уписују се као засебна породица у оној кући, гдје станују.

Члан 13.

Попис ће се завршити 1. јануара 1910. године тако, да ће се из њега сазнати стање, *које је постојало у пола ноћи 31. децембра 1909. године*.

Да би пописивачи могли тачно и на вријеме овај попис извршити, они ће добро писменим грађанима отпочети раздавање пописних листа са објашњењем попуњавања истих по домовима *још 29. децембра*.

При овом раздавању они ће попуњавати одређене рубрике у контролном списку. Лицима, која су довољно писмена, да своје листе могу сама попуњити, пописивач ће оставити пописне листе на попуњење, а код неписмених ће приближити у пописној листи *привремено* све, што се о дотичном лицу односио заједно има да приближи, па ће онда 1. јануара заћи поново од куће до куће у свом кругу и од оних, који су *пописне листе сами попуњавали*, пријети листе и са својим контролним списком упоређивати и исправити, ако што за исправљање има; а код осталих породица извршиће по својим приближкима коначни попис, и биљешке своје у пописним листама и контролнику исправити, према стању, које је било у по ноћи 31. децембра.

Члан 14.

Прије почетка пописа капетански ће суд јавно обзнанити, који су пописивачи и за који су пописни круг одређени, давши сваком пописивачу у исто вријеме и *писмено уверење*, које ће они на захтјев старешине показати. Капетански судови дужни су сваком пописивачу дати у помоћ *једног грађанина, одборника дотичне општине*, који ће с пописивачем ићи из куће у кућу.

Члан 15.

Кад пописивач почне пописивање једне породице, он ће најприје у свом контролном списку записати име и презиме старешине породичног или задругног, и ставити у трећу рубрику контролног списка број мушких (са старешином заједно), а у четврту број женских душа те задруге или породице; у петој рубрици записује чији је дом (кућа), па ће онда попис на листи наставити и свршити. *Онај исти редни број, под којим је старешина записан у контролном списку, долази на његову пописну листу*.

Под једним домом или кућом разумеју се све зграде, које у једној авлији или под једним бројем постоје, па ма оне и не биле под једним кровом.

При пописивању Цигана — Чергаша и у опште лица, која не живе у кућама, него у земуницама и чергама, ставиће се: *„живи у земуници (џећини)“*, или *„живи под чергом“*.

Члан 16.

Кад пописивач при пописивању дође у једну породицу, гдје је старешина њен толико писмен, да може сам пописну листу попуњити или има кога писменог у својој породици, он ће му предати толико пописних листа, колико му буде требало, према броју задругара, те да их, као што је речено у чл. 13., он сам и попуни. У свој контролни списак забиљежиће име и презиме старешине, број његових мушких и женских лица и обиљежиће пописну листу, коју на попуњење

оставља, онијем бројем, под којим је старешину породице у свом контролном списку записано. Тако остављене листе прибирају се и контролишу 1. јануара, када пописивач забључује пописивање оних, који нијесу били у стану, да сами своје листе попуне. И једне и друге листе пописиваће сам пописивач.

Члан 17.

Попис болесника у болницама, ђака у школама, који у увијем станују; осуђењика, притвореника, као и путника по гостионицама *врије старешине, односно руковоаци тих надлештава и завода*, којима ће пописивачи доставити потребан број пописних листа. Пописивач ће у том случају записати у свој контролни списак име и презиме руковоаца, односно назив надлештва или завода, као и гостионице и чији је дом (кућа) и обиљежиће предате пописне листе оним редним бројем, под којим је руковолац завода, односно надлештво, у контролном списку записано. И ове се листе прибирају првог јануара.

Управитељи школа и старешине надлештава, установа и завода, као и они чиновници, служитељи и гостионичари, ако станују у школи, надлештву, заводу или установи, *записују се на засебним пописним листама*. Исто тако записује се на засебној листи и сваки ђак, који живи у стану, који је сам узео, а није код какве породице уједно и на храни.

Члан 18.

Ако би пописивач при пописивању нашао на какве сметње и препоне од стране породице или појединаца, које пописује, или би примијетио, да му се не казује право бројно стање лица или сток, он ће одмах извјестити капетански суд и тражити, да се те сметње отклоне, *што је суд дужан одмах и учинити*. Исто тако и суд ће рад својих пописивача престано контролисати и ако примјети ма какве неправилности, он ће их одмах отклонити или о томе извјестити надлежну обласну управу, ако их сам не може отклонити.

Члан 19.

Кад пописивач *не нађе* старешину породичног, нити које друго његово чељаде, које би му могло дати обавјештење за попуњавање пописне листе, тада ће по казивању сусјета записати име и презиме тога старешине у контролни списак и редни број ставити на његову пописну листу, па за тим и саму пописну листу попуњити опет по довољном обавјештењу сусјета или познаника његових.

Члан 20.

При контролисању и исправљању пописних листа, што пописивачи имају да изврше *првог јануара*, када и листе прибирају од оних, који су их сами попуњили, они ће контролисати поред осталог и то, да се број лица, који је заведен у контролни списак, поред имена старешине породичног, слаже с бројем лица у пописној листи, па ако буде какве разлике, тражиће објашњења за то, и према томе и исправити и пописну листу и контролни списак.

Члан 21.

Ко умре до по ноћи 31. децембра, тај се у листу и не записује или, ако је већ записан, он се одмах при контролисању (1. јануара) брише из пописне листе, а што се роди реченога дана до по ноћи, то се накнадно пописује у пописну листу као „новорођенче“.

Члан 22.

Чим пописивачи покупе и исправе све пописне листе, они ће сабрати бројеве лица и домова (кућа), који су заведени у контролни списак и оба та укупна броја (домова и лица) завести у таблицу, која је на крају контролног списка. За тим ће потписати и контролни списак и сваку пописну листу и све то предати до 3. јануара *капетанском суду*.

Члан 23.

Кад капетански суд прими од пописивача пописне листе с контролним списком, он одмах у сједници својој с пописивачима прегледа, да ли је све у

капетанији пописано и да ли је тачно сваки старешина показао своју чељад, стоку и земљу; па ако ма какве грешке, нађе одмах исте исправља и у пописним листама и у контролном списку. Пошто се овај пријеглед изврши, пописивач ће из сваке пописне листе понаособ попуни листић по образцу В. и за тим саставити извод пописа становништва по образцу Г., даље извод стоке по образцу Д. и напошљетку извод о површини земље по образцу Ђ. Све ове изводе заједно са изводом о зградама по образцу Е. пописивач ће предати капетанском суду, а овај ће потписати контролне спискове, примити пописне листе сваког пописног круга на по се, и упутити обласној управи.

Обрасце за све изводе узеве сваки пописивач из ових правила, којима су исти придодати.

Члан 24.

Што од пописних листа и контролних спискова претекне, капетански ће суд све заједно са материјалом пописним вратити обласној управи, а ова Статистичком одсеку.

Команде, пак, и војна надлештва, заводи и установе, по извршеном попису, шаљу своје спискове надлежним путем Министарству војном, односно Министарству Финансија.

Члан 25.

Обласне управе и капетански судови стараће се *под одговорношћу*, да се овај попис тачно и на вријеме изврши. Надлежне власти ће препоручити општинским кметовима, да својим општинарима разложе потребу и корист овога пописа и да опомену свакога, да у пописну листу упише само истините податке и пописивачу своје право стање искаже, јер ће у противном сваки искусити најстрожију казну.

II

Упуство за попуњавање пописне листе и контролног списка.

А) Упуство за попуњавање листе.

На првој страни пописне листе треба забиљежити редни број, који она има у контролном списку, за тим име области, капетаније и мјеста, у коме станује онај, који је у листу уписао.

На другој и трећој страни има пописна листа 17 рубрика.

У прву рубрику биљежи се *редни број* за свако лице у породици-задрузи, команди, надлештву, заводу и установи, које се запише. Ако, дакле, у једној породици, команди, надлештву и т. д. има свега 25 душа, онда ће бити толико и бројева; а ако је неко самац, онда ће редни број те листе бити само један.

У другу рубрику биљежи се *име и презиме* породичног старјешине, па за тим имена осталих укућана. Гдје је удовица старјешина породице, онда се поред њеног имена записује презиме њеног покојног мужа. Само се, дакле, старјешина породични записује са именом и презименом, а осталих чланова у породици записује се само име.

С *именом и презименом* записују се још помоћници радња, књиговође, ђаци на храни и стану, слуге и сва друга лица, која се затеку при попису, а не носе презиме задружног старјешине.

Исто тако записују се с *именом и презименом*: војници, ђаци у школама, путници у гостионицама, болесници у болницама, осуђеници у казним заводима и притвореници у појединим надлештвима.

При пописивању чланова у породици треба пазити на извјестан ред, по коме ће се они записивати. Тако, ако је старјешина ожењен, за њим се уписује његова жена, па онда њихов пород и то најприје мушки, по реду рођења, па онда женски: Ако је који од синова старјешине ожењен, онда се одмах за њим записује жена му и његов пород, па онда остала дјеца старјешине. Ако је жив старјешини отац и мати, онда се они записују одмах после порода старјешине, за тим браћа са својим породом, ако га имају, после ових сестре, па стричеви са својим породом, братучеди и остали сродници са њиховим породом и напошљетку остала чељад и друга лица.

У трећу рубрику записује се *шта је ко старјешини*, н. пр. жена, син, кћер, унук, унука, отац, мати, брат, сестра, стриц, синовац, пасторак, гост, слуга и т. д.

У четврту рубрику биљеже се *године сваког записаног лица*, и то мушких у подрубрику „мушко“, а женских у подрубрику „женско“.

У пету рубрику биљежи се *брачно стање*. Ако је које лице ожењено, ставља се у подрубрику „ожењен“ „1“ (јединица), ако је удовац, онда се та јединица ставља у подрубрику „удовац“, а ако је разведен, онда јединица долази у подрубрику „разведен.“ Овако се исто чини и

код женскиња, које су у брачном стању. Код сваког ожењеног и удатог лица забиљежиће се поред јединице (1) словом: *д., т. и ч.*, у ком браку живи, да ли у другом, трећем или четвртном. Ако н. пр. ожењени живи у трећем, онда ће се у истој рубрици забиљежити поред јединице (1) слово *т.* Ако ожењени или удата живи у првом браку, онда остаје у истој рубрици само (1) јединица.

У шесту рубрику биљежи се *занимање* или оно, од чега лице живи, н. пр. чиновник, пензионер, учитељ, учитељица, трговац, писмоноша, ковач, зидар, земљорадник, надничар и т. д.

За трговца треба додати чим тргује, н. пр. са стоком, храном, дрвима, гвожђаријом и т. д. Кад је неко лице ма каква чиновник, за њега се мора записати звање и у којој је струци.

Код ђака ма које струке биљежи се само „ђак.“

У осоким породицама, гдје ни једно од мушких лица нема каквог нарочитог занимања, онда се само код старјешине забиљежи ријеч, н. пр. земљорадник, а код осталих биљежи се ријеч „исто.“ Код мушкараца испод 15 година не пише се ништа, ако нијесу ђаци и немају никаквог одређеног занимања. Код женскиња не пише се у опште ништа, осим онда, ако које има одређено занимање, као: учитељица, васпитачица, глумица, кројачица, бабица, куvariца, слушкиња и т. д.

Но, ако би које лице, поред свог главног занимања, имало и какво споредно, онда ће се то његово споредно занимање забиљежити у рубрици „споредно занимање“, као н. пр. земљорадник би био, још може бити и ковач, трговац, марагун и т. д.

У седму рубрику биљежи се *ријечју „има“*, ако је ко власник куће, била му она у мјесту, гдје сам станује или у ком другом. Код лица, која своје куће немају, попуњује се ова рубрика цртом (—).

Ако ко има каквог другог непокретног имања, онда се то биљежи у *осму рубрику* са ријечју „има“, а у противном и та се рубрика попуњује цртицом (—).

У девету рубрику пише се *мјесто рођења* сваког лица на по се.

Ако је то мјесто у другој капетанији или области, онда треба поред имена мјеста забиљежити капетанију или област.

За странце треба тачно означити мјесто рођења и у којој је држави.

У десету рубрику записује се *чији је ко ђоданик*, као: црногорски, српски, турски, енглески, француски и т. д.

У једанаесту рубрику биљежи се *које је ко вјере*, нпр. православне, мухамеданске и т. д.

У дванаесту рубрику биљежи се *матерњи језик* сваког лица на по се, н. пр. српски, турски, француски, енглески, грчки и т. д.

У тринаесту рубрику биљежи се *писменост*. Ако које лице зна читати и писати, онда се у подрубрици „зна читати и писати“ ставља „1“, а ако зна само читати, онда се „1“ биљежи у подрубрику „зна само читати.“

Код неписмених лица обадвије рубрике попуњавају се цртицом (—).

У четрнаесту рубрику биљеже се *гјелесни и душевни недостатци*. Ако је које лице слијеп, онда се „1“ биљежи у подрубрику „слијеп“ и т. д.

У петнаесту рубрику записује се *мјесто одакле је оно лице*, које се случајно затекло ондје, гдје се попис врши.

У шеснаесту рубрику биљежи се *мјесто гдје је оно лице*, које се случајно за вријеме пописа није десило код своје куће.

Седмнаеста је рубрика за *примједбу* У њој ће се биљежити ако је ко сакат или без ноге или руке, ћорав, слијеп и т. д. У ову ће се рубрику биљежити и народност оних лица, којима се то не може одредити по матерњем језику, као н. пр. Јеврејима, Циганима, Мухамеданцима и т. д.

Све побројане рубрике попуниће се и за војнике, у колико се ови подаци и на њих односе.

На четвртој страни пописне листе уписује се сва *домања стока и живина* онога лица, чија је пописна листа, и то: *по врстама, роду (полу) и узрасту* (старости) какву и колико је ко буде имао. А ако нема коју врсту стоке, онда ће се преко свих рубрика ставити ријеч „нема.“ Код коња од четири до дванаест година и старијих треба одвојено биљежити: *јахаће, теглеће и товарне*, и то *за сваки род на по се*.

Код говеди биљеже се у прву рубрику она грла, која се употребљавају за вучу, а у другу рубрику уписују се остала грла, која се не употребљавају за рад.

Војну и у опште државну стоку пописују саме оне команде и надлештва, којима иста стално припадају.

На истој страни уписује се површина: *ораће земље, ливада, винограда воћњака, забрана (дубрава), утрина и друге какве земље*, ако је домаћин *ма гдје* буде и-

мао, дакле не само у мјесту, у коме живи, него ма у ком мјесту у Црној Гори.

Б) Упуства за попуњавање контролног списка

Контролне спискове попуњавају сами пописивачи. Контролни списак има само шест рубрика.

У прву рубрику биљежи се *редни број* сваке поједине породице, задруге и сваког самосталног лица. Ако дакле један пописивач буде имао свега 150 породица, онда ће бити и у контролном списку пошљедњи редни број 150.

У другу рубрику записује се *име и презиме* старјешине породичног. Ако је старјешина породице удовица, онда се она записује с презименом свога покојног мужа. Ако је лице самостално — самац, онда се уписује његово име и презиме.

У трећу рубрику записује се *број мушких*.

У четврту рубрику записује се *број женских* лица у породици са осталом чељад.

У пету рубрику уписује се *име и презиме* онога лица, које има своју кућу, а у њој и станује.

У шесту рубрику записује се *име и презиме* газде, у чијој кући станује старјешина породични, који се пописује.

Код Цигана и у опште лица, која живе под чергама или у земуницама (пећинама) записује се у шестој рубрици: „живи под чергом“, или „живи у земуници (пећини).“

При попису лица у државним надлештвима и заводима, дом — зграда — се записује на име онога, који је његов власник, па била то држава, општина или приватно лице.

Чим пописивач сврши попис у свом кругу, он ће сабрати број душа, како мушких тако и женских, па суму и једних и других забиљежити у дотичним рубрикама контролног списка.

Тако исто сабраће и власнике кућа у петој и шестој рубрици и суму забиљежити на дну тих рубрика.

Из контролног списка пописивач ће унијети у извод Е), колико је у његовом пописном кругу било кућа: државних, општинских и приватних.

Број 2385.

21. марта 1909. год.

Цетиње.

Министар унутрашњих дјела:

Статистичар:

Ј. С. Пламенац

М. М. Дедовић

ИСПРАВКА

У пошљедњем броју „Гл. Црногорца“ у „распису о шумама“ а у чл. 55. другој алинеји погрешно је одштампано: „Од дана обнародовања овог Закона“ а треба да стоји: „Од дана обнародовања овог *расписа*“, што се овим исправља. *К броју 2404. Из канцеларије мин. унутр. дјела 24. априла 1909. год. на Цетињу.*

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— У сриједу 22. о. мј., прослављен је у пријестоници и по свој држави на свечан начин дан рођења Њеног Краљевског Височанства Књагиње Милене. У очи дана Цетиње је било зарана искићено заставама, а војна музика опходом кроз варош навијестила је почетак свечаности. На сами дан у 10^{1/2} сати било је благодарење у катедралној цркви, на коме је чинодејствовао Високопреосвештени Митрополит г. Митрофан уз припомоћ мјеснога свештенства. Благодарењу су присуствовали Њ. Њ. В. В. Књаз Мирко и Књагиња Наталија, дипломатски кор, министри, државни великодостојници, официрски кор и цијело чиновништво, сви у потпуној паради, као и многобројно грађанство. После благодарења пуцали су топови са Табље, а пред Двором свирала је војна музика, за вријеме док су Њихови Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија, у име узвишене Владарке, која борави на Ријеци, примали у Двору честитања, по уобичајеном церемонијалу. Њ. Кр. В. Књагиња овом приликом примила је телеграфске честитке од Њ. Њ. Ц. Ц. В. В. Цара и Царице руске Њ. Њ. В. В. Краља и Краљице италијанске, Краљице Маргарите, Краља Петра и Краља Фер-

динанда. — У вече је било освјетљење вароши.

— На Ђурђев дан, крсно име нашег Владајућег Дома, била је у Манастирској цркви архијерејска служба, којој су присуствовали наши министри, дипломатски представник Србије, г. Јовановић са госпођом, великодостојници, официри, чиновништво и грађанство, а примана у Двору није било, пошто су се Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија тог дана повратили на Ријеку да у кругу узвишене своје Мајке проведу крсно име.

— Истог дана у 11 сати прије подне, поводом имендана Њеног Имп. Величанства руске царице Александре Феодоровне, било је благодарење у дворској капели, које је одслужио Високопреосвештени Митрополит г. Митрофан са мјесним свештентством.

Били су присутни наши министри, царско-руски и бугарски отправници послова, дипломатски представник Србије, полковник Потапов, начелница института, државни великодостојници и чиновници војног играђанског реда.

Даље је тог дана, поводом имендана Његовог Величанства Краља Ђорђа од Грчке, отправник послова г. Спилиотакис примао честитања у свом стану, за вријеме којег је пред станом свирала војна музика. У име Њ. Кр. Височанства Господара честитао је генерал ађутант г. бриг. М. Мартиновић, а у име Књ. Владе министар иностр. дјел г. Др. Л. Томановић, са начелником г. С. Рамадановићем. Били су да честитају још г. г. чланови оvd. дипломатског кора и виђеније личности.

— Њ. Пр. господин Р. Пирсон, изванредни посланик и опуномоћени министар Сједињених Америчких Држава при нашем Двору, стигао је прошле недјеље на Цетиње да преда своја опозивна писма и да се опрости са својим колегама и пријатељима овдје. Пошто Њ. Кр. В. Књаз Господар борави у иностранству, то г. Пирсон није могао да преда своја опозивна писма, већ ће то по повратку Господареву учинити његов замјеник, г. Георг Х. Мозес, који је већ означен у истом својству на Цетиње.

Послије свесловенског конгреса у Петрограду

Данас, кад се један за другим, нижу разни догађаји на Балкану и у осталом свијету, осјетила се велика потреба о што јачем зближавању свију Словена, те је у ту сврху прошлијех дана и одржан у Петрограду свесловенски конгрес, на коме су поједини говорници, као што смо то у броју пред овим забиљежили, истакли своје погледе о садашњем и будућем положају Словена, а нарочито о вези Русије са осталим Словенима и њеном спољашњем становишту против њемачке хегемоније, иза чега је донесена позната резолуција у петтачка.

Пошто је завршен рад конгреса, многи су га попутали са својим мишљењем, констатујући да је његов задатак био да постави основицу за будуће лакше споразуме у ријешавању великог словенског проблема.

О раду тога конгреса биоградски „Трговински Гласник“ донио је овај чланак:

„Према разноликом гледишту на посао словенскога конгреса, и мишљења о њему не слажу се. Једино се слажу у томе, да се конгрес није састао ради тога да прије свега изради за Пољску потпуну аутономију, или да претопи двије или три странке разних политичких мишљења у једну, већ је његовом састанку био главни циљ, да се у Русији, после 40 година, створи мо-

